మహమ్మద్ ముస్తాఫా హుస్సేన్స్
వెక్‌సై బ్రాండ్ జర్దా ఫ్యాక్టరీ
141 హౌరా రోడ్, హౌరా. ఫోను: హౌరా 455

మీ బిడ్డ జబ్బుగానుండి అనస్థపడు
చున్న యెడల బి. సి. పి. డబ్ల్యు.
గ్రైప్ మిక్శ్చర్

దివ్యంగా పనిచేయును.
అజీర్ణము, విత్తము, బంక విరేచనములు, వండ్లువచ్చుకాలమున సాధారణముగ కలుగు జబ్బులు వగయిరా లన్నిటిని కుదుర్చును.
BENGAL CHEMICAL
Calcutta : : Bombay
ఏజంట్లు: ఎస్. దేశాయి గొండర్ అండ్ కో.,
41, బంగడువీధి, మద్రాసు.

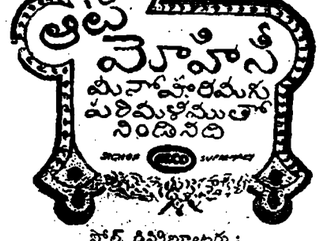

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:
కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలకు,
షా ప్రతాప్‌మల్ అమోలక్‌చంద్ కంపెనీ,
విజయవాడ.

బహిష్టు కారణముచే విపరీతో ఇబ్బంది పడుచు 'దుడు ప్రవర్తనితో చక్కవడుము. ఇది గర్భస్రావము రితిస్థర్తు మండు, ఒకరోజులో- బహిష్టు తిరిగి మొదలు పెట్టును. అరీడడు. 5/- శక్తివంతమైనది. డు. 20/- నేరుగ వ్రాయండి. విరసాయనైన వంధ్యత నివారణమునకు "పర్వతి" శ్రేష్ఠమైనది. రాత్రిబిలము డు. 3/ శాశ్వతము డు. 6/- వి. పి. 14 అణాలు.
Kaviraj: R.N. CHAKRAVORTY
Calcutta 25. (A.P.)
స్థానికులు: అప్పా అండ్ కంపెనీ,
286, నేతాజి సుభాష్‌బోస్ రోడు, మద్రాసు

రు. 100 బహుమానం
(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డు)
తెల్లవెంట్రుకలను అంత మొందించండి. రంగులు వాడకండి. మా ఆయుర్వేద నువాసన "వెంట్రల్ మోహిని ఆయిల్" 60 ఏళ్లదాలనల్లగా ఉంచును. ఇది మీ దృష్టిని వృద్ధిపరచి తలనొప్పిని రుదుర్చుతుంది. కొన్ని వెంట్రుకలు తెల్లబడితే రూ. 2-8-0 లో ఒక సీసా (మూడు ఒకసారి 6-8-0) కొనండి. మొదట తెల్లబడితే 3-8-0 పెట్టి (మూడు ఒకసారి 9-0-0.) తలంతా తెల్లబడితే డు. 5-0-0 లది (మూడు ఒకసారి డు. 12) కొనండి. ఇది అబద్ధమని ఋజువుచేసిన వారికి రు. 100 బహుమానం. పూర్తి విశ్వాసానికి అణ్వన్నర స్టాంపు పంపి గ్యారంటీ తీసుకొనండి.
Bharat Kalyan Aushadhalaya,
Post Bag No 6725, Calcutta. (A.P)

ఇండియన్ బ్యాంక్
లిమిటెడ్.
హెడ్డాఫీసులోను, మద్రాసు పట్టణములోని బ్రాంచు బ్రాంచీలలోను. ఇవ్వబడు రు 10,000/- లు అంతకు పైబడిన మొత్తములు మూడు నెలలకుండి ఐదునెలలపరకు దిగువ వడ్డీ రేట్ల ప్రకారము నీజవాదిపాటిట్లు తీసుకొనబడును:
3 నెలలకు సాలుకు నూటికి 2¼
4, 5 నెలలకు ,, ,, 2½
అటువంటి డిపాజిట్లు 30-9-1950 తేదీకి దాటి నిలవయుంచబడనీయవు.
(బోర్డువారి అనుమతిపై)
ఎస్. గోపాల అయ్యర్,
కార్యదర్శి.

కథా సాహిత్యం

"నా విధి"

అపరాధి-హంతకుడు, ఈ పదజాలం ఎవరు కల్పించారు. అయితే నాదుర దృష్టభర్త ఒక్కడే అపరాధియా? ఆయన చేసిన నేరం ఏమిటండీ? అన్నార్తుడు, అన్నం మెతుకులకోసం- నిర్భాగ్యుడు- అదృష్టంకోసం - దరిద్రుడు తన కుటుంబం కోసం చేసినప్రయత్నమే అపరాధమైతే! తన అవసరాలకంటే ఎక్కువ పోగుచేసుకొని, అనాథప్రజానీకపు ప్రాణవిత్తాలను అపహరించేవారు అపరాధం చేసినట్లు కాదా? తనపాలనలోని ప్రాణికి-తిన తిండికట్టుబట్టకలుగచేయలేని ప్రభుత్వానిది నేరంకాదా! తన దరిద్ర భార్యా పిల్లల కడుపుకోసం నా భర్తచేసినది పాపమా!

ఆకలితో అల్లాడుతూ- తన భార్యా బిడ్డల ఆకలిగోలవినలేక-దారి తెన్నూ కానక దుష్ట సహవాసం చేశారు. దొంగ లూటీకోరు- బందిపోటు అయ్యారు. ఇది ఆయన అపరాధం. సరే ఇదైనా తికదృష్టిలో మహా నేరమే. అయితే ఈనైతిక చింతధ్యాస, ఒక్కపేదవారిపట్లనేనా? జీవిత అవసరాలను సుప్పిట పెట్టుకొని పేదల బ్రతుకులతో చెలగాటమాడే యీ స్వార్థపరుల మాటయేమిటి? మనుష్యత్వాన్ని చంపుకొని- జాతులని పెట్టుకొని- బలహీనులపై సాగిస్తున్న ఈ జాత్యహంకారులకు అక్కరలేదా? దుష్టుడైన తండ్రి తుంటరి అయిన కల్లి- తనబిడ్డలపట్ల చెల్లించవలసిన కర్తవ్యం చెల్లించకుండా బిడ్డలు తమపట్ల వినయవిధేయతలు కల్గివుండమని కోరుతే ఆ తలితండ్రులపట్ల ఎంత ఏహ్యభావం కలుగుతుంది? వారు దండింపఅర్హులెట్లవుతారు? మనుష్యత్వాన్ని మరచిన ఈ సమాజం-తన కర్తవ్యం నిర్వర్తించని ప్రభుత్వం. నా భర్తని శిక్షించటానికి బయలు దేరినదా? సరే! నా భర్త అపరాధి అని మీపాలో స్థేశిక్షించండి: ఉరితీసిచంపండి. ఈ లోకంనుంచి ఆయన్ను తొలగించండి. అయితే అంతటితో పాపం ఆగిపోయిందా? అనీతి అంతరించిందా? బలహీనులు స్వార్థ భాగ్యాలకు అనువుగా- ఈ సంఘం-ప్రభుత్వం ఒకవ్యవస్థనే నిర్మించింది. దీనికి అడ్డువచ్చినవాణ్ణి అపరాధి అంటారా? కాసుంది. అవే ఏవే నేనేమీ అనను. పనకటి నియమాలు తెలుసుకోను. ముసుకు ల్లగ నుండెల్లో గుచ్చుకొంటవి. కరించిన గాళ ఎటికి కావాలి? ఎవరుమింగుతారు? నిన్నా "పాపం నీకర్మ. భగవంతుడి దిక్కు. అంటారు." ఆయన మీద ఆశ అపజేలేదు. అభాగ్యులను ఆయన ఎప్పుడు ఆదరించాడు? అన్నార్తులకు ఆయన అన్నం ఎప్పుడు పెట్టాడు? కాలగర్భములో కలిసిపోయేవారి కన్నీరు ఎప్పుడు తుడిచాడు??? ఆయనకు తీరికక్కడ! వైకుంఠపురంలో ఆసుందర సౌధ ప్రాంగణంలో లక్ష్మితో - సంతోష సరాగాలకే సమయం చాలదుకదా! ఆయన లక్ష్మీపతి. పేదవారికో - ఆనాథులకో పని ఏముంది? వారికి దురదృష్టదేవత, ఇనుప గజ్జలచిన. ఎంతో దయూగాంతి అల్లాయుడుగు గావన్నా కాపాడింది, నాకు ఈశ్వరునితో పని ఏముంది? వారల్లిపిలిచినదే తడవుగా వచ్చేది. ఒకవారి పిలచాను. నిరుద్యోగి దరిద్రుడు యం. ఏ. పట్టుకొనులోనచ్చిన యువకునితో పెండ్లిచేసి పట్లు ఇగిలించి పిల్లిండి. రెండోసారి పిలిచాను, ముగ్గురు బిడ్డలు ఇచ్చిపెట్టింది. మూడోసారి పిలచాను. నాకేదో కిరణానికి మృత్యుపోకపెట్టి వెళ్లిండి. పుత్యాపరాధంలో పైలుకు ఖైదు. ఉరితీత. అన్నారు. ఇంకా కనేను ఎంతకు పిలిచేను? అసలు నన్ను గ్రుడ్డి జన్మిమంటే అపరాధమైతే ఉరి శిక్షకు చేయుకండి. ఆయన్ని వంగశిక్షతో కాల్చివేయండి ఆయన శిక్షాన్ని కాకుండా గడ్డలకూ కలుగండి. కారీ, ఆయన హంతకుడుకాదు అన్నార్తుడు అపరాధికాదు అనాథుడు, నిరుద్యోగి రక్తపిపాసికాదు, ఆకలిగొన్న వాడు. ఆయన్ని బాధ అనండి దరిద్రుడు, అభాగి అనండి. నాకు సంతోషమే చింతి లేదు.

ఎంత చిత్రం? అతి ఆదరంతో జన్మ యిచ్చి, అలాగుముద్దుగా, ఆటపాటలతో మనతోపాల్గొని, తోడు, నీడగా నమ్మించిన, కాలమే, మనకు మృత్యువూరి ఆయి నిలబడిన మానవుడు చేయగల్గిం దేమిటి? ఇవ్వాళ చూడబోతున్నాను రేపు వారి కడుపు బయటు ఫారేస్తారు. నా ప్రాణపతి అంతిమ దర్శనానికి బయలుదేరా. నా ప్రాణపతిని కడసారి కళ్ళారా చూడటానికి నాకాళ్లు అతివేగంగా రైలుగోడల వద్దకు చేరుతున్నవి. వారి జీవచ్ఛవాన్ని కడసారి కలుసుకొందామని రైలు నేటు సమీపించాను. నానిర్భాగ్య పతిపై తిమీద కాళరైరవుని కరాళహస్తం ఘడియలు లెక్కపెడుతున్నది. ఆ దీనుడి కొరకు ఉరితాడు ప్రత్యేకించబడింది. ఆ తప్పు నాదనానిది కాదు. ఆ అపరాధం న్యాయానిదికాదు. కానీ మనుష్యత్వం మాట్లాడదే! న్యాయము గ్రుడ్డిది- సూగదీ బలిష్ఠమైనది. దాని ముందు ఎవరిని హాజరు పెడితే వారినే విచారిస్తుంది.

నా దురదృష్ట పతియొక్క అతిమ కలయిక సమీపిస్తున్నది. అశుడిలు చేరు వరుతున్న కొద్దీ నా హృదయ స్పందన

శ్రీ చెరుకుమిల్లి హనుమంతరావు

ఎక్కువగుతున్నది. పలురకాల ఊహలు బయలుదేరుతున్నయి. తన దరిద్రపరివారం కోసం-తనను నమ్మిన ఒక నిర్భాగ్యపు అబలకోసం- లోకంలోని కరుగుగట్టిన అనీతికి- హద్దులులేని స్వార్థచింతకు - నిండు ప్రాణాలు బలిచేయబోతున్న ఆ స్నేహమూర్తికి కృతజ్ఞత ఎట్లు తెలిపేది? వారి పాదాలు తాకి శిరస్సు వారి హృదయంలో దూర్చి, ఈ లోకాన్ని కన్నీటిలో ముంచివేయనా? అని అనుకొన్నాను! ప్రాణపతీ! నా కోసం ఆ స్వర్గధామంలో ఎదురు చూస్తుంటారా? ఈ దీనను మరచిపోకమా! అని ప్రశ్నించనా అనిపించింది. ఆచిన్నిపాపను తీసుకొని రాలేదేమి అంటే ఏమిజవాబు చెప్పేది. ఒకరాటి రాత్రి చంటిపిల్ల జబ్బు వచ్చింది. డాక్టరును తీసుకురాలేకపోయాను. పాపను బాబుబెట్టాను అంటే నా ముఖం వారు చూస్తారా? నీ చురాలా! విశ్వంలోని సర్వ సుఖాలు - జగజ్జిగీషాభిలాషలు నిగ్గుత్యంచేసి- కృశించిన నీ ఒకేఒక శరణు జొచ్చిన ఆ పసికందును రక్షించలేక

ఉబుసుపోకకు
ఈ హాగో షిడాకర్

"డాక్టరీ పట్టాభి లేకయా" — ఈ మాట, ప్రసంగంలోనూ, పత్రికలలో వినిపిస్తూ వచ్చాయి. అది విని విని, చాలా గోలలు, నాకు, బతికుక్కలూరుకు కంగా వుండేవి. అక్కడకు తీస్కొనోవలిగా, అని ఆలోచిస్తూ వుండేవాణ్ణి.

అవును మరి — పట్టాభిగారి మాటేమి?—పి. ఎచ్. డి. పట్టాలు తీసియ్యి అన్నాగు; రాధాకృష్ణన్ తీసియన్, చింతామణి తీసియన్; మరి నీవు సంగతి ఏమి వుందంటి—నాదుం పత్తెగా!—పిస్టలీ పేస్టలూ తీసియన్నీ, లెక్కలు మస్టలూ తీసియన్నీ,—పట్టీ మట్టాడితే—గోడుకు కట్టుతోనూ, గోడగడ్డతోనూ, పనిపాటలుగానుంటే నాయుల్ పైన్సు మూస్టలూ తీసియన్నీ,— నిరక్షిప్రతి పత్రికలోనూ పాటలు పలుపేరుకు లకు జేకమ్ మనవాడు రాయకూ తీసియన్నీనాయిరి! అటే, ఎలుపెంతా మారుగా, ఆకెంపు కనుపడ పుట్టినకాళ్లలో, కనీసం బాగుంటుంటి ప్రతి గ్రుడ్డిదాన్నీ తీసుకుపోవలసిన పట్టాలు! అయితే ఇక గట్టిగ రెండు మేడు చదువుకోవాలి?—

నీకా అనిపోయిన సర్టిఫికెట్లు, నీవాటి బ్రాంచి, పట్టాభి ప్రసంగం మొదలుకుంటే విషాగా నాన్నాను. మరుక్షణంతో పోశ్యంతా ఆపిన బలంతో అక్కడుబెట్టి పట్టాలిచ్చింది. అప్పుడే నన్ను యింటికి పంపి — ఆయన గ్రంథ మధ్యలో కాస్త విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి వెళ్ళారు.

కొంచెమైనా కంగారు! అంటేగాని పెద్ద మాటిలిపోతుంది—ఏమంటే; తీరా లోపలికి అడుగుపెట్టేటప్పుడు, 'ప్రేక్షకులూ! చిత్రం చిన్న దూర్యోమాస్తూలా, మెచ్చకోండం జమీందారి ఫొటోలో నిక్కబెట్టుకు, ఆయనకి శ్రద్ధగా వినడు మన్నా, నాకు

పట్టాభి-లేక-

ఆప్యాన మిచ్చిన ఆ వయసు మళ్లిన పెద్ద మనిషి చాలా సహృదయుల్లానే కనుపించాడు.

'రాంబాయ్! దా! కూర్చో — అన్నాడు. ఎంతోకలుపుగోరుతనంగానూ, ఆప్యాయంగానూ, పెద్దతనపు పలువరాలోనూ, 'మరం కిస్తుపక్కన్నేలు—సలాం..., అలా పక్కుర్చీలో కూర్చో, కూర్చున్నావా? యాలిగిలబడినన్నాడుకున్నావా? లేదు, కొంచెం ఊయ్యాలిగా ఊగిసలాడినా సరే; రెండు బడలికా, ఘర్షా యాసంతీరేలా ఓ మాత్రం నుడ్డిపనకు తీసివా పని—నీ కులాసా—మనవడు వచ్చినట్టు హాయిగా కూర్చో! అన్నాడు. పెద్దమనిషి అలా అన్నాకే అనుకోండి—అంటే మాత్రం, మనం వదుం నిక్కబట్టి బుర్రమంకు పని పెంచుకు పరిగా కూర్చోవాలిగాని, మరోలా చేసి అనిమాత్రమే వంత బాగుంటుంది?—

'ఔనూ!—అయితే, ఇంతకీ నువ్వు, జర్నలిస్టు నన్నమాట?'

'అదే ఎప్పుడంటాను'

'ఎప్పుడోవమ్మ—మనకు భయవాలేదు. నువ్వు చెప్పకుండేవి మనకుమీ ఎన్నో పనులకు మించిన మాటగానులే. జర్నలిజం పీ పెద్ద సముద్రంలాంటిది. దీల్లో ఎన్నిన్ని వింత వింత చేపలైనా మెడలమ్మ—ఇంతకూ, నీ పంగతేంటి?—నువ్వు సాధించినవా? తిమింగలానివా?—

'అబ్బే అంతకా లేదండీ!—సన్నరకం యెండ్రకాయ బాపతు' అన్నాను కొంచెం వినయంగానే.

'నువ్వు, పాపం, చాలా ముభావం మనిషిలా వున్నావ్! కాని ఈ జర్నలిజం వుంది చూశావూ—ఇదీ—ఇలాంటి ముభావాలూ, లజ్జాబిడియాలూ నిభాయించు కొచ్చేవ్యక్తి కానుకుమీ! ఈ పాడుకూడా, కత్తి యెంతో బలవత్తరమైన ఆయుధమ్మాకంకూడా అంతే బలవత్తరమైన ఆయుధంగానూ వుంది. కత్తి ఒక్కదెబ్బతో ప్రాణం తీసేస్తుంది. కలం చిన్నమాటకు ప్రాణం తీసేసు. గాని, చిరికి చిరికి నరకేట్టు, ప్రమాదకరమైన గాయం చేస్తుంది'

'తమకు తెలియంకేముంది లెండి?—జర్నలిజం వ్యవహారమంతా తమకు కొట్టినపిండేగదు!'

"నీ వన్నట్టు నిజమే! కొన్ని చిన్న చిన్న విషయాలు మనుషుకు నచ్చినా—మరచిపోయిన విషయాలుకంటే, జ్ఞాపకమున్న విషయాలే ఎక్కువున్నయ్; మరిచిపోయినవి కూడా ఏమంటి జ్ఞాపకం పెట్టుకోవగిన ప్రధాన విషయాలు కొన్నుకూడా. వర్ణవిజం వృద్ధి ధార్మిక ప్రచారం, కిండుపూజా ప్రబోధం, ప్రసంగంకూడాగూడా - ఇవ్వాళ మీవంటి శ్రోతలు, అరవచాకిని - వీల్లో కొకటికి మాత్రం అలవాటుంటి దిగుకొస్తు; కాని, పైగా వ్యక్తి యే ఒకడో, అంటే.

'కేవలం అంతే లెండి-పిట్టమైతే దిగాగాని పైమాత్రం రాలేదు; అన్నాను, ఈ పదభావాలు తరంగపరం. రకాలుమార్కడికి కొట్టుకుపోతున్నామో తెలియని అయోమయస్థితిలో.'

'ఇంతకూ, నువ్వు వ్రాస్తావా? ఎడిట్ చేస్తావా? లేక, రోడుకుర్రాల పాట్లలా రెంటినీ భాయింపుకరాగలవా? జర్నలిజంలో ఈరకం వ్యాపారాలు అనేకం వుంటయ్—హిస్టరీ, జాగ్రఫీ, పాలిటిక్సూ పైకాలజీ - థీతాబోధనా - ఉదహరణ, వ్యాఖ్యానం—విజ్ఞానం, మూఢ విశ్వాసం—ఈ అతింగమంతా వుంటుంది-'

"లోతుచూసి మరీ దూకు"

తరం విరామం - డాక్టర్ ఇంటికి వెళ్లాను. ఆయన చేతుల్లో యేదో పైత్ స్కోప్ మెనిలాడుతున్నట్టుకనిపించాను. 'ఏమైనాపరే, రోగిగా మాత్రం ఆయన చేతుల్లో పరీక్షకు అందకూడదు' అని దృఢనిశ్చయం చేసుకుంటిలోగానే, ఆయన మళ్ళీ లోపల్నుంచి తిరిగొచ్చారు.

ఆయన్నే, ముత్తిచ్చి అపరేషను బల్ల మీద పడుకోబెట్టినట్లు 'గ్రేండ్ జంక్షన్ట్టి - 'మీకు ప్రాణాటలుంటే యివ్వమా? మాట్లాడటం ఇష్టమా?' అని, ప్రశ్నించాను.

'నాకు పొటరిస్కోపుంటం యిష్టం' అన్నాడాయన, తికమక సమాధానంగా. ఈ ఊరిరిస్పట్టటమే తిరనుమాటలక్రింద మారుమూలుంటుంది—ప్రాణటం గానో మాట్లాడుకుంటుంగానో. ప్రాణాలి సాస్తి ప్రాస్తాం—మట్లాడాలి సాస్తి మాట్లాడాలేనా. ఒకసారి రెండుసారూడా, ఒకవేళ యేకటాకిని జరుగుయించుకు లాంటి రాటసూర్యుడు ఇంటులో నాఇష్టాని నిష్టాలకు తావంబూ లేదు. నువ్వు చెప్పవోయ్! నేను వ్రాస్తి బాగుంటుందా? మాట్లాడితే బాగుంటుందా?'

'నాకు తెలియదండీ' — అన్నేను. ఇదేమిటా రంగంలోకిపోయి, చిన్నబుద్ధి యిచ్చి చూడామనిపించింది. ఓ ప్రశ్న తగిలించాను.

'మీదనవల్లో యేకి కొప్పడకి —

'ఏదీ కాదు' అన్నాడాయన, ఆకోటీరాలాపం ధ్వనిలో, 'పేరకని. ఇంకు మించు, ఒక గొప్పు, ఆరవర వాయుస్థాం కాంగ్రెస్ చరిత్ర 'అహమ్మిక్కి'గా నాకు నేను నెత్తి నేసుకున్న బాధ్యత, "గాంధీజం" అనో ధర్మ ప్రచారం, "ఈకటా—కాటా", అనో చిన్న సాహిత్య కసరత్తే—నన్నూటా బక్కీలూ,

(10 వ. పేజీ చూడుడు)

గోపాలపురంలోని మద్రాసు సంగీతకళాశాల వార్షికోత్సవం. ఈ సంస్థను శ్రీ గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారి కుమార్తె స్థాపించారు.

అమ్మకము
రేడియో 550 శాక్సైన్ 1పాను
టిక్ ప్యాకింగు. ఇంకను 'వన' ఆరంజ్ ఆయిల్ అమ్మబడును. వివరములకు: ఎక్స్‌ప్రెస్ మర్కంటైల్ ఏజెన్సీస్, 171, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అమ్మకమునకు
తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాకినాడ వద్ద స్టీంలాంచి, మొత్తము 23 టన్నులు, నికరము 13 టన్నులు కాంపౌండ్ వర్టికల్ ఇంజను 75 హెచ్. పి., నిడివి 53 అ. 7 అంలు. వెడల్పు 10 అంలు, లోడ్ చేసినప్పుడు డ్రాఫ్టు 5 అం 3 అంలు. 25 ప్రయాణీకులను మోయు కల కాపాకిటి కలది. ఇతర వివరములకు: బాక్సు 5/647, C/o ఆంధ్ర పత్రిక, మద్రాసు 1.

నా ఖ్యాతి
దాని కదే తెలుపుతున్నది
షెలక్
క్విక్రిట్
(రిజిస్టర్డు)
నిరాలనే వాడండి
★
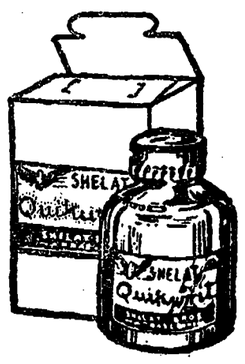
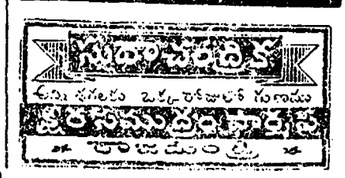
మీ మంచికే నకలు
నిరాలను మానివేయండి.
★
షెలక్ బ్రదర్సు
మద్రాసు.
★
ఉంరేత్
(బొంబాయి)